



**ועדת הבחירות המרכזית
לכנסת ה-20**

القاضي سليم جبران

رئيس لجنة الانتخابات المركزية

ירושלים, כ"ג באב התשע"ג
30 ביולי 2013

השופט סלים ג'ובראן

יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית

תר"מ 48/20

תר"מ 51/20

העותרת: גב' חנה גולן

נגד

המשיב: מר אליהו שבירו – ממלא מקום ראש עיריית אריאל

עתירה למתן צו מניעה לפי סעיף 17ב לחוק הבחירות (דרכי
תעמולה), התשי"ט-1959 (להלן: חוק הבחירות)

החלטה

טענות הצדדים

1. בשתי העתירות שלפניי, בהן אדון יחדיו נוכח זהות הצדדים, מבקשת העותרת כי
יינתנו מספר צווים.

2. שימוש באתר האינטרנט העירוני – לטענת העותרת "המשיב הפך את אתר
האינטרנט של עיריית אריאל לשופר תעמולה פוליטי, כאשר במסווה של 'הודעות
לתושבים' מדווח המשיב על תוצאות ההליכים המשפטיים בין הצדדים, שהם כידוע לכל
הליכים משפטיים בעלי אופי פוליטי מובהק, תוך כדי שהוא מדגיש ומביא לידיעת
הציבור את הנתונים הנוחים לו מבחינה פוליטית" (סעיף 3.1.1 לעתירה בתר"מ 48/20).

עמוד 1 מתוך 7

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 91950
العنوان: مجمع بن غوريون, أورشليم القدس, 91950

טלפון, هاتف: 02-6753407, פקס, فاكس: 02-5669855 Fax:

3. טענותיה של העותרת מופנות כלפי הודעות לתושבים שהועלו לאתר האינטרנט העירוני, בדבר החלטתי בתר"מ 27/20 מיום 3.7.2013 והליך משפטי אשר מתנהל בין הצדדים בבית המשפט לעניינים מקומיים באריאל, אשר לטענתה המשיב מציג באופן סלקטיבי ושגוי. לעניין ההליך המשפטי בבית המשפט לעניינים מקומיים, טוענת העותרת כי פרסום ההחלטה וכתבי הטענות מנוגדת לדין, וזאת נוכח העובדה שההחלטה אשר פורסמה ניתנה בדלתיים סגורות. עוד מוסיפה היא כי במסגרת כתבי הטענות אשר פורסמו באתר האינטרנט, פורסם העתק המחאה שלה, וכי אחד מאנשי מטה הבחירות של המשיב פנו אל אישה המפעילה מקומון מקוון בבקשה לפרסם את העתק המחאה, אולם האחרונה סירבה "בטענה כי מדובר בפעולה לא חוקית" (סעיף 3.1.3.8 לעתירה בתר"מ 48/20).

4. עוד מציינת היא לעניין אתר האינטרנט העירוני, כי עד לעת האחרונה ועל אף שהעירייה הייתה מעורבת במספר רב של הליכים משפטיים, מעולם לא נעשה בו שימוש לפרסם מידע לציבור אודות הליכים מעין אלה. כמו כן, טוענת היא כי מדובר בפרסום סלקטיבי, היות והליכים נגד תומך של המשיב לא פורסמו באתר האינטרנט העירוני.

5. דף פייסבוק – העותרת טוענת כי "עיריית אריאל מעמידה לרשותו של המשיב דף פייסבוק, המנוהל על חשבונה ועל אחריותה, בין באמצעות עובדי העירייה ובין באמצעות חברת דוכרות שנשכרה על-ידי עיריית אריאל [...] על אף שמדובר בדף הפייסבוק אשר שייך לבעל התפקיד ולא באופן אישי למשיב, ומסיבה זו הפעלתו ממומנת על-ידי עיריית אריאל, אזי גם דף הפייסבוק של המשיב משמש אותו לצרכי תעמולת פוליטית" (סעיף 3.2.1-3.2.2 לעתירה בתר"מ 48/20).

6. לעניין זה, מציינת העותרת כי בדף הפייסבוק התפרסם "חזון" המשיב לגבי העיר, מסמך המהווה תעמולה אסורה, ומפרט את מצע הבחירות שלו. בנוסף, מציינת היא כי בדף הפייסבוק התפרסמה התייחסות להחלטתי בתר"מ 27/20 מיום 3.7.2013.

7. שימוש בעובדי עיריית אריאל לצורכי תעמולה – העותרת טוענת כי מזכירה בלשכתו של המשיב שולחת אליה הודעות מטעמו המתייחסות למערכת הבחירות. כמו כן, לטענתה המשיב עושה שימוש אסור בעובד באגף שפ"ע (שיפור פני העיר – ס' ג') על מנת למסור את כתבי הטענות המועברים בין הצדדים במסגרת ההליכים שלפניי.

8. קבלת שירותים משפטיים לצרכים פוליטיים מהיועץ המשפטי של העירייה – העותרת טוענת כי המשיב מינה את עורך דינו הפרטי כיועץ המשפטי של העירייה. בהמשך לכך, טוענת היא כי המשיב עושה שימוש בו לטובת ניהול ההליכים המשפטיים לקמפיין הפוליטי שלו (ובמסגרת זאת בתר"מ 27/20 ובהליכים משפטיים נוספים). לטענתה, היועץ המשפטי של העירייה אינו מוסמך לייצג באופן אישי את המשיב, ולפיכך מבקשת היא כי אתן צו המורה להפסיק לאלתר מהתנהלות זו.

9. פרסום "יומן אריאל" – העותרת טוענת כי העירייה עתידה לפרסם כמדי שנה ובאמצעות מפיק פרטי יומן שנתי לתושבים ובעלי העסקים, אשר מופץ בחינם לתושבי העיר ולעובדי העירייה. לטענתה, היומן מופק בתיאום עם דוברות העירייה והוא נושא את סמלי העירייה. לדידה, "על פי המוסכם עם המפיק, לעיריית אריאל מוקצבים חינם אין כסף העמודים הראשונים של היומן לתושב, והיא מחליטה אודות תוכן העמודים הללו. עמודים אלו כוללים מידע אינפורמטיבי מטעמה של עיריית אריאל" (סעיף 3 לעתירה בתר"מ 51/20). במסגרת זאת, טוענת היא כי בשנים האחרונות עמודים אלה כללו את דבריו של ראש העיר לתושבים, את שמו ותמונתו. לדידה, בעת הזו מדובר בתעמולה אסורה ולפיכך מבקשת היא צו מניעה לאיסור פרסומו העתידי של היומן.

10. ביקשתי את תגובת המשיב. בתגובתו, נטען כי יש לדחות את העתירה על הסף נוכח אי צירוף משיבים רלוונטיים – עיריית אריאל, עובדי עירייה וחברת הדוברות, היועץ המשפטי לעירייה, ומפיק ומפיץ "יומן אריאל", וזאת בניגוד לנוהל החדש. לטענתה, רוב הסעדים המבוקשים מכוונים נגד העירייה ולא נגדו, ולפיכך היא בגדר "משיבה מהותית ואשר יש לשמוע את דברה בנושא הסעדים המבוקשים" (סעיף 9 לתשובה). כמו כן, טוען הוא כי דין העתירה להידחות לגופה, כמפורט בתשובה.

11. שימוש באתר האינטרנט העירוני – לעניין פרסום ההחלטה בתר"מ 27/20, טוען המשיב כי העירייה רשאית לפרסם באתר האינטרנט העירוני החלטות של יושב ראש וועדת הבחירות המרכזית, וכי העותרת מבקשת למעשה להעלים תוצאות של הליכים משפטיים מעיני הציבור. לעניין ההליך המשפטי המתנהל בבית המשפט לעניינים מקומיים, טוען המשיב כי לא חל איסור פרסום על ההחלטה שפורסמה באתר האינטרנט העירוני. לטענתו, הכיתוב "בדלתיים סגורות" מתנוסס על ההחלטה בטעות, ולידיעתו לא ניתן צו איסור פרסום כלשהו, ולפיכך אין כל מניעה לפרסם אותה. עוד מציין המשיב כי

העותרת פרסמה מידע אודות העתירה בדף הפייסבוק שלה.

12. דף הפייסבוק – המשיב טוען כי דף הפייסבוק האמור מנוהל על ידי מתנדב ממטה הבחירות שלו, ללא כל שימוש בעובדי עירייה או בחברת דוברות שנשכרה על ידי העירייה, ונפתח רק ביום 29.4.2013.

13. שימוש בעובדי עיריית אריאל לצורכי תעמולה – לטענת המשיב, העתירה הקודמת שהגישה העותרת, תר"מ 27/20, הופנתה נגדו בכובעו כראש העיר. לפיכך, אין כל מניעה לעשות שימוש בעובדי העירייה על מנת לנהל הליך משפטי זה.

14. קבלת שירותים משפטיים לצרכים פוליטיים מהיועץ המשפטי של העירייה – המשיב טוען כי הוא אינו עושה שימוש לצרכיו האישיים ביועץ המשפטי של העירייה, אלא רק מבקש את התייחסותו "בשעה שהמבקשת מבקשת סעדים מהמשיב מתוקף תפקידו הציבורי כראש עיר כמו גם סעדים המופנים כנגד העירייה, הרי אך טבעי זה הדבר שמי שייתן התייחסות מטעם העירייה יהא היועץ המשפטי של העירייה" (סעיף 23 לתשובה). לטענתו, היועץ המשפטי של העירייה מספק שירותים משפטיים לעירייה, ולו בכובעו כראש עיר ולא כאדם פרטי.

15. פרסום "יומן אריאל" – המשיב טוען כי יש לדחות טענה זו על הסף (אשר הועלתה במסגרת תר"מ 51/20) נוכח אי מיצוי הליכים. לטענתו, על אף טענות העותרת כי נשלח מכתב התראה בטרם הגשת העתירה (הודעת דואר אלקטרוני אשר צורפה כנספח לעתירה), הודעה זו לא הגיעה לידי. לגופם של דברים, טוען הוא כי היומן מופק על ידי גוף פרטי וללא כל מימון ציבורי במשך למעלה מעשרים שנים ובפורמט קבוע אשר כולל את ברכת ראש העיר. בנוסף, טוען הוא כי פנייה קודמת אל העירייה הייתה מגלה כי אין בכוונתו לפרסם תמונה שלו ביומן שיופץ השנה, ודברי הברכה המתוכננים מטעמו יהיו קצרים ולא בגדר תעמולה אסורה. דברי הברכה המתוכננים צורפו כנספח לתשובתו בתר"מ 51/20.

16. עוד אציין כי ביום 29.7.2013, הגישה העותרת בקשה להגשת תגובה לתשובת העותר. לאחר שעיינתי בתגובה עצמה אשר צורפה לבקשה, לא מצאתי טעם מיוחד בה המצדיק את קבלת הבקשה.

המסגרת הנורמטיבית

17. סעיף 2א לחוק הבחירות קובע איסור שימוש בכספי ציבור "בקשר עם תעמולת בחירות". הקביעה אם פרסום הוא בגדר תעמולת בחירות נקבע על פי מבחן הדומיננטיות (בג"ץ 869/92 זילי נ' יו"ר וועדת הבחירות המרכזית, פ"ד מו(2) 692, 704 (1992)). ככל שמועד הבחירות קרוב יותר למועד פרסום, ניטה יותר לדעה כי מטרתו הדומיננטיות היא להשפיע בעקיפין על הבוחר.

18. לשם ההכרעה במבחן הדומיננטיות בתקופה זו יבחנו בין היתר השאלות האם עסקינן בפעולה שגרתית של הרשות או בפעולה ייחודית וחד פעמית, מה היקף ההשפעה הצפוי של הפעולה על הבוחרים, ומה חשיבות התכלית האחרת העומדת בבסיס הפעולה והמחייבת את קיומה בסמיכות לבחירות (ראו תר"מ 26/20 פרס נ' אבוטבול (10.7.2013) (להלן: עניין פרס)). עוד יוזכר בהקשר זה כי בתקופה של ששת החודשים טרם הבחירות נדרש אישורו של היועץ המשפטי לעירייה לכל פרסום המבוצע מטעמה (ראו: תר"מ 33/20 קוניק נ' בן שחר (15.7.2013)).

דיון והכרעה

19. דין העתירות להידחות על כל חלקיהן, על הסף ולגופן.

20. אי צירוף משיבים – העותרת מבקשת מתן צווים כנגד אתר האינטרנט העירוני, דף פייסבוק המתוחזק לטענתה ממשאבי ציבור, והפקת יומן מטעם העירייה. על מנת להכריע לגופם של דברים בנושאים אלה, אשר יש להם נגיעה מהותית לעירייה, היה על העותרת לצרפה כמשיבה. לא יכול להיות עוררין כי היא "עלולה להיפגע באופן ישיר מקבלת העתירה" (סעיף 4(א)(3) לנוהל הטיפול בעתירות לצו מניעה או לצו להסרת מודעות ולניקוי ושיקום מקרקעין, התשע"ג-2013 (להלן: הנוהל החדש)).

21. הרציונאל בבסיסו של סעיף 4 לנוהל החדש הוא חקר האמת וכללי הצדק הטבעי, המחייבים שמיעתו של אדם טרם מתן החלטה בעניינו. לעניין חקר האמת, הכרעה שיפוטית שניתנה לעניין צד מבלי שטענותיו נשמעו מעצימה את הסיכוי להכרעה שגויה (השוו: תר"מ 43/20 זילברמן נ' רפיד ויז'ן (22.7.2013)). לעניין זכותו של מי שיושפע מההליך המשפטי להשמיע את דברו, נדמה שזכות זו היא זכות בסיסית הקמה לצד בהליך

עמוד 5 מתוך 7

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 91950
العنوان: مجمع بن غوريون, أورشليم القدس, 91950

טלפון, هاتف: 02-6753407, פקס, فاكس: 02-5669855 Fax:

השיפוטי והמעין שיפוטי, ולה אף עיגון בדין, נוכח החובה לצרף את כלל הצדדים הרלבנטיים. מטעם זה, דין שתי העתירות להידחות על הסף. ארון כעת בטענותיה של העותרת אשר נוגעות בבסיסן בעיקרן למשיב עצמו, על אף שגם טענות אלה ניתן לדחות על הסף מן הטעמים שפורטו לעיל, משום שטענות אלה מופנות למשיב לא כמתמודד בבחירות הקרובות, אלא בעיקר כנבחר ציבור מכהן.

22. בהקשר זה יצוין כי יש להבחין בין שני מצבים אפשריים. מצב אחד הוא שהעתירה מופנית נגד פעולות המבוצעות על ידי העירייה או על ידי המועמד מתוקף תפקידו בעירייה. או אז, אין מניעה כי היועץ המשפטי לעירייה ייצג את המועמד בהליך בפני ועדת הבחירות (אף שראש העיר רשאי להגיש תגובה נפרדת מהעירייה אם עמדתו שונה מעמדת העירייה). יחד עם זאת, כאשר מופנות הטענות לפועלו של המועמד במנותק מתפקידו בעירייה, אין היועץ המשפטי לעירייה רשאי לייצגו בהליך בפני ועדת הבחירות המרכזית, ועליו להציג את עמדתו (ככל מועמד אחר) מבלי להשתמש במשאבי העירייה. שימוש ביועץ המשפטי של הרשות המקומית במקרה השני, עומד בסתירה מובהקת לסעיף 2א לחוק הבחירות.

23. במקרה הנוכחי, עיקר הטענות מופנות כלפי פעילות של העירייה ועובדיה, אך, כאמור, העירייה לא צורפה כמשיבה. המשיב הגיש תגובתו בעצמו, ללא הסתייעות ביועץ המשפטי של העירייה. במצב דברים זה, עמדת העירייה אינה ניצבת כלל מול הוועדה. אף אם ישנם מצבים בהם, נוכח חשיבות הטענות, יהיה מקום לרפא את הפגם על ידי מתן החלטה בדבר הוספת משיב, תוך השתתפות הוצאות על העותר, אין זה המקרה הנוכחי, בו, כפי שיפורט להלן, לא מצאתי שיש סיכוי ממשי אף לטענות העותרת לגופן.

24. משכך, העתירה נדחת על הסף. בבחינת למעלה מן הצורך אציין, לעניין הטענה כי שימוש במזכירה פרטית או בעובד עירייה בהקשר של ניהול הליך משפטי הנוגע לעירייה עצמה אינו בגדר שימוש אסור במשאבי ציבור לצורך תעמולה, כל זמן שמדובר בשימוש נקודתי (השוו: הנחיית היועץ המשפטי לממשלה מיום 13.11.1997; תר"מ 24/20 רישפי נ' יסעור (3.7.2013); תר"מ 32/03 סיעת "לב" נ' סויסה (13.8.2003)), השופטת ד' דורנר)).

25. בהמשך לכך, כאמור, לא מצאתי כי נפל פגם בכך שתגובת המשיב בהליכים

קודמים ניתנה על ידי היועץ המשפטי לעירייה, בהתחשב באופי ההליכים, שהתמקדו בפעילות העירייה. לבסוף, בנוגע ל"יומן אריאל", אציין כי עיינתי בדברי הברכה אשר המשיב צירף לתשובתו, ונראה כי אכן מדובר בדברי ברכה בלבד. אמנם, אזכור שמו של המשיב בברכה מסוג זה המחולקת בסמיכות לבחירות מעורר קושי לא מבוטל (השוו: תר"מ 40/20 אברג'יל נ' דהרי (25.7.2013)). יחד עם זאת, בנסיבות הנוכחיות, איני מוצא כי יש מקום להורות על ביטול הפרסום, אשר מפורסם על ידי גוף פרטי ולא במימון מכספי ציבור, ובאופן קבוע מידי שנה.

26. סוף דבר, העתירה נדחית.

ניתנה היום, כ"ג באב התשע"ג (30.7.2013).

סלים ג'ובראן
שופט בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות
המרכזית לכנסת ה-20